

Historia Hospicjum Miejskiego w Płocku

1987–2010

Propagatorką ruchu hospicyjnego w Płocku była dr n. med. Grażyna Przybylska-Wendt, specjalista w dziedzinie anestezjologii i medycyny sądowej. Z jej inicjatywy w 2. połowie lat 80. ubiegłego wieku powstała poradnia przeciwbólowa, do której trafiali pacjenci z chorobą nowotworową. Pani doktor Wendt wspomina, że pracując w tej poradni z ciężko chorymi, zaobserwowała, iż pacjenci często są zbyt słabi, aby do niej dotrzeć. Ponieważ nie chciała ich zostawić w bólu, zaczęła odwiedzać chorych w domach. Podczas jednego z kursów na temat zwalczania bólu zetknęła się z grupami hospicyjnymi działającymi w Gdańsku i Poznaniu. Postanowiła wtedy sama poprowadzić taką grupę w Płocku.

Z pomocą przyszedł Kościół katolicki. W 1987 r. podczas mszy odprawianych w płockiej katedrze pojawiły się ogłoszenia, że dr Przybylska-Wendt tworzy grupę hospicyjną i zachęca do współpracy. Zarówno pierwsze, jak i kolejne spotkania odbyły się w sali katechetycznej przy plebanii katedralnej. Początkowo zgłosiło się 30 osób, z których pozostało 15. Osoby te miały w przyszłości odegrać znaczącą rolę w rozwoju ruchu hospicyjnego w Płocku. Byli to: Wanda Czekaj, Wanda Jakubowska, Urszula Korga, Tomasz Korga, Teresa Sobczak, Teresa Wrońska i Maria Żurowska.

Tak powstała Płocka Grupa Hospicyjna. Początkowo jej zadaniem nie było świadczenie usług medycznych. Jako wolontariusze osoby te odwiedzały chorych w ich domach, służąc pomocą i przynosząc otuchę. Grupa Hospicyjna nie działała w sposób zinstytucjonalizowany, łączyła jedynie ludzi dobrej woli.

Dzięki zabiegom wolontariuszy Urząd Miasta Płocka w 1993 r. przyznał Grupie lokal przy ul. Bielskiej 19, który stał się jej siedzibą. W tym samym roku dołączyli wolontariusze związani z medycyną: lekarz Czesław Hajduk, pielęgniarki – Anna Wilczyńska i Barbara Grabarczyk.

W 1994 r. powstał Komitet Założycielski, który doprowadził do rejestracji Stowarzyszenia Hospicyjno-Paliatywnego „Hospicjum Płockie pod wezwaniem Błogosławionej Urszuli Ledóchowskiej” 18 kwietnia 1994 r. W skład Komitetu Założycielskiego weszli: Wanda Czekaj, Barbara Grabarczyk, Czesław Hajduk, Barbara Haponik, Krystyna Jakubowska, ks. Teofil Kapuściński, Urszula Korga, Tomasz Korga, Lidia Kruszyńska, Grażyna Przybylska-Wendt, Teresa Sobczak, Anna Wilczyńska, Teresa Wrońska i Maria Żurowska.

Patronką Hospicjum została błogosławiona (obecnie święta) Urszula Ledóchowska, założycielka zakonu urszulanek szarych, której wychowanką była Krystyna Jakubowska, obecnie ponad 90-letnia wolontariuszka, nazywana przez innych „dobrym duchem hospicjum”.

15 czerwca 1994 r. odbyło się zebranie członków Stowarzyszenia, podczas którego dokonano wyboru pierwszego Zarządu. W jego skład weszli:

- koordynator-przewodniczący – dr n. med. Grażyna Przybylska-Wendt,
- zastępca – lek. Czesław Hajduk,
- sekretarz – Krystyna Jakubowska,
- skarbnik – Wanda Czekaj,
- członkowie: Barbara Grabarczyk, Anna Wilczyńska, Tomasz Korga.

W takim składzie Zarząd pracował do listopada 1994 r. 15 listopada tego roku koordynatorem-przewodniczącym został Tomasz Korga.

Zarząd zobowiązał nowego przewodniczącego do kontynuowania starań o utworzenie w Płocku stacjonarnego oddziału opieki paliatywnej oraz w miarę możliwości rozszerzenia zakresu domowej opieki hospicyjnej.

Do października 1997 r. wolontariusze płockiego hospicjum świadczyli pomoc w domu pacjenta, zapewniając opiekę pielęgniarską, lekarską, a także pomagając w codziennych pracach domowych i zakupach. Ochotnicy za swoją pomoc nie otrzymywali wynagrodzenia, jedyną zapłatą była wdzięczność pacjentów i ich rodzin.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności miasta, 1 października 1997 r. zawarto umowę między Gminą Płock, reprezentowaną przez członków Zarządu Miasta Płocka: Zygmunta Buraczyńskiego i Stanisława Jakubowskiego – wiceprezydentów miasta; Stowarzyszeniem Hospicyjno-Paliatywnym „Hospicjum Płockie”, reprezentowanym przez członków Zarządu: Tomasza Korgę i Wandę Czekaj; i Caritas Diecezji Płockiej, reprezentowaną przez dyrektora ks. Jerzego Zajacę, w sprawie funkcjonowania Miejskiego Hospicjum Stacjonarnego w Płocku. Strony zgodnie postanowiły, że przedmiotem działania miejskiego hospicjum jest zapewnienie opieki medycznej w zakresie opieki paliatywnej, służącej zachowaniu, przywróceniu i poprawie jakości życia osobom w terminalnej fazie choroby nowotworowej, a także zapewnienie tym osobom i członkom ich rodzin opieki duchowej i socjalnej.

Siedzibą miejskiego hospicjum w Płocku były pomieszczenia wyodrębnione w ramach siedziby Caritas, o powierzchni 180 m². Obszar działania hospicjum stanowił teren gminy Płock. W miarę możliwości mogli być przyjmowani chorzy spoza gminy.

Kierownikiem medycznym został lek. Czesław Hajduk, a pielęgniarką koordynującą – Anna Wilczyńska. Koszty funkcjonowania 7-lóżkowego hospicjum miejskiego pokrywał Urząd Miasta Płocka, a zakupu leków dokonywały rodziny pacjentów na podstawie wystawionych recept. Personel medyczny zatrudniony był początkowo na podstawie umowy-zlecenia, stopniowo zawierano umowy o pracę.

Reforma opieki zdrowotnej w Polsce 1 stycznia 1999 r. wprowadziła instytucję płatnika za usługi medyczne, którym na terenie Płocka została Mazowiecka Regionalna Kasa Chorych z siedzibą w Warszawie. Zmienił się sposób finansowania: kontrakt z kasą chorych pokrywał 70% potrzeb hospicjum, pozostałe 30% było finansowane przez Urząd Miasta. Spowodowało to zmiany w organizacji placówki, od tej pory Miejskie Hospicjum Płockie było zobowiązane zaopatrywać chorych we wszystkie potrzebne leki. Placówkę wspomagali również sponsorzy – lokalne zakłady pracy.

Kontrakt z MRKCh opiewał na 7 osób w hospicjum stacjonarnym i 20 osób w hospicjum domowym. Pracowało 4 lekarzy: Czesław Hajduk, Jerzy Skrobacz, Maciej Wiewiórowski, Romuald Masłowski, 16 pielęgniarek, kapelan ks. Tadeusz Kołodziejczyk, psycholog mgr Krzysztof Kamiński, 26 wolontariuszy. W 2000 r. dołączyły: lek. Maria Rakowska, lek. Aleksandra Damps, lek. Andrzej Łachmański, w 2001 r. lek. Arkadiusz Piotrowski. Od 16 grudnia 2001 r. kapelanem hospicjum jest ks. Romuald Andruszkiewicz.

Personel rozpoczął regularne szkolenia na kursach organizowanych w Gdańsku, Częstochowie i Warszawie. W ramach hospicjum prowadzono z kolei szkolenia dla wolontariuszy z zakresu opieki nad chorymi i psychologicznych aspektów pracy z osobami w stanie terminalnym.

Od 1999 r. tradycją stały się msze święte, a 27 czerwca 1999 r. zainicjowano msze święte za zmarłych

będących pod opieką hospicjum, które odbywają się do dziś, co tydzień, w niedzielę.

Od 2000 r. ze względu na duże zapotrzebowanie na opiekę paliatywną i brak możliwości rozbudowy dotychczasowej siedziby Stowarzyszenie szukało nowej lokalizacji swojej działalności. W 2001 r. Urząd Miasta za symboliczną złotówkę przekazał Stowarzyszeniu dawną przychodnię Zakładów Przemysłu Odzieżowego „Cotex” przy ul. Granicznej 46. Budynek wymagał kapitalnego remontu oraz zmiany wewnętrznego układu pomieszczeń. Prace adaptacyjne trwały 9 miesięcy.

Na 530 m² powierzchni wydzielono sale jedno- i dwuosobowe z łazienkami dla 15 chorych, pomieszczenia zabiegowe, kaplicę oraz zaplecze socjalne dla pracowników i wolontariuszy.

Wygląd i funkcjonalność budynku to zasługa wielu firm i ludzi dobrej woli. W pracę włączyło się ok. 60 firm z całej Polski, najwięcej z terenu miasta Płocka i byłego województwa płockiego, ale również z Gdańska, Łodzi i Koluszek. Każda z nich wykonywała inne prace, zgodnie ze specyfiką swojej działalności, lub dostarczyła konkretny towar w przypadku firm handlowych.

Istotnym darczyńcą był w tych latach PKN Orlen, udzielający od 2000 r. comiesięcznych dotacji pieniężnych. Wielkim orędownikiem i propagatorem budowy był Grzegorz Mojzesowicz, członek Zarządu PERN „Przyjaźń”, który swoim zapałem zaraził wiele firm i przedsiębiorstw. Wartość pomocy uzyskanej w 2001 r. wyniosła ok. 300 tys. zł. Przeprowadzenie tej inwestycji siłami Stowarzyszenia nie byłoby możliwe.

Remont pomieszczeń zakończono w grudniu 2001 r., dopełniono niezbędnych formalności i 13 stycznia 2002 r. przeniesiono pacjentów do nowej placówki.

Od 2002 r. kontrakt z kasą chorych obejmował 12 miejsc w hospicjum stacjonarnym i 20 miejsc w domowym.

Rolę kas chorych w nowym systemie opieki zdrowotnej, w 2003 r. przejął Narodowy Fundusz Zdrowia. Nie zmieniło to zakontraktowanej ilości usług medycznych świadczonych przez Hospicjum dla osób dorosłych, natomiast od stycznia 2003 r. objęto

ono opieką domową dzieci. NFZ finansuje jednoczesną opiekę nad pięciorgiem dzieci.

Koordinatorką hospicjum domowego dla dzieci jest pielęgniarka Agnieszka Dynowska. W latach 2003–2007 opiekę nad dziećmi sprawował lek. Marek Zimoch, od marca 2008 r. opiekę tę sprawuje lek. Ewa Magierska.

W 2003 r. Stowarzyszenie podjęło decyzję o rozbudowie placówki. Zaprojektowano nowe skrzydło o powierzchni 400 m² z przeznaczeniem na oddział dla pacjentów w stanie apalicznym (po przebytych urazach, udarach, niedotlenieniu ośrodkowego układu nerwowego). Podobnie jak przy remoncie budynku hospicjum, w rozbudowie pomogło bezinteresownie wiele firm – projekt przygotowała firma Budoplan, a jej prezes Józef Krawczyk pośredniczył w poszukiwaniu wykonawców. Były to m.in. firmy: „HydroPol”, „Vectra”, „Wereszczyński”, „Ponzio”. Kierownikiem budowy był pan Stanisław Stańczak. Prace zakończono w 2004 r. Oddział rozpoczął działalność na początku 2005 r. Ma status Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego. Do września 2008 r. oddział ten miał 9 miejsc dla osób dorosłych i 3 miejsca dla dzieci. Od października 2008 r. w zakładzie jest 12 miejsc dla osób dorosłych.

Przez wiele lat funkcjonowania Hospicjum zmieniała się obsada lekarska, z pracy odeszli lek. Czesław Hajduk, lek. Jerzy Skrobacz, lek. Maria Rakowska, lek. Aleksandra Damps. W sierpniu 2004 r. pracę podjął lek. Krzysztof Klikowski (internista), w maju 2005 r. lek. Magdalena Kwiatkowska (neurolog), obecnie kierownik medyczny Hospicjum, we wrześniu 2007 r. lek. Wojciech Winiarski (anestezjolog), w lutym 2010 r. lek. Monika Porowska (psychiatra).

Obecnie w hospicjum pracuje 9 lekarzy, 36 pielęgniarek, 2 psychologów, 1 ksiądz katolicki, 1 logopeda, 4 rehabilitantów, 1 asystent osoby niepełnosprawnej, 4 sanitariuszy, 1 pracownik socjalny, 3 kierowców, 2 księgowy, 1 koordynator ds. public relations, 1 pracownik BHP. Pomaga nam 30 wolontariuszy stałych i 40 akcyjnych, ich koordynatorem jest pani Joanna Cieślak.

Jesteśmy dumni, że od 1997 r. do końca września 2010 r. pomogliśmy:

- na oddziale, w hospicjum stacjonarnym – 2442 osobom,
- w hospicjum domowym dla dorosłych od 2002 r. – 1770 osobom,
- w hospicjum domowym dla dzieci od 2003 r. – 93 małym pacjentom,
- na oddziale apalicznym, ZOL – 78 osobom.

Od 21 października 2004 r. hospicjum ma status organizacji pożytku publicznego. Pozwala to na korzystanie z 1% odpisu z podatku od osób fizycznych, co istotnie poprawia sytuację finansową placówki.

Hospicjum bierze udział w akcjach mających na celu pozyskanie środków na pomoc swoim pacjentom. Wiosenną akcją są „Pola Nadziei” – program stworzony przez Fundację Marie Curie Cancer Care

z Edynburga, pomagającą nieuleczalnie chorym na raka. Jego celem jest pozyskiwanie środków finansowych na rzecz hospicjów, a także edukacja dotycząca metod pracy z nieuleczalnie chorymi ludźmi oraz propagowanie postaw altruistycznych, otwartych na drugiego, zwłaszcza cierpiącego człowieka. Symbolem akcji „Pola Nadziei” stał się żonkil – międzynarodowy znak nadziei. Płockie Hospicjum uczestniczy w tej akcji od 2002 r. Od 2006 r. prowadzony jest jesienny program „Hospicjum to też życie” – kampania informacyjna, której celem jest ukazanie roli hospicjów w lokalnych społecznościach. Od 2007 r. koordynuje go pani Elżbieta Michalczuk. Od 2008 r. hospicjum organizuje bal charytatywny, którego celem jest zbiórka funduszy na działalność zakładu.

Hospicjum obejmuje opieką dzieci osierocone, organizując dla nich letnie kolonie nad morzem, wręczając prezenty gwiazdkowe.

Co roku w płockiej katedrze odprawiana jest msza w intencji pacjentów, ich rodzin, pracowników i wolontariuszy.

Działalność hospicjum jest bardzo dobrze odbierana przez lokalną społeczność. Za działalność na jej rzecz i wkład w rozwój ruchu hospicyjnego w Płocku prezes Tomasz Korga otrzymał tytuł Płocczanina Roku 2003.

Magdalena Kwiatkowska
Płock 2010

PIŚMIENNICTWO

1. Archiwum własne Hospicjum.
2. Przekazy ustne pracowników Hospicjum.
3. www.hospicjum.org.pl
4. Petro Echo, 27.10.1992, „Płocka Grupa Hospicyjna”.
5. Tygodnik Płocki, 12.10.1993, „Godny koniec życia”.
6. Tygodnik Płocki, 06.12.1994, „W chwili ostatecznej mieć kogoś bliskiego”.
7. Kurier Mazowiecki, 16.04.1995, „Perły na dnie cierpienia”.
8. Gazeta Wyborcza, 16.08.2000, „Rok miłosierdzia”.
9. Gazeta Wyborcza, 18.12.2000, „Dwa hospicja”.
10. Orlen Express, 20.12.2001, „Idea ponad podziałami”.
11. Orlen Express, 14.03.2002, „Czekając na ciszę”.
12. Gazeta Wyborcza, 28.11.2003, „Cud przy Granicznej”.
13. Gazeta Wyborcza, 08.06.2004, „Są rzeczy dziwne”.
14. Płocczanin, wrzesień 2007, „Hospicjum, nie przekreślaj życia...”.
15. Nowotwór to jeszcze nie wyrok, ks. Andrzej Gretkowski, 2010.